

De Goede Week

Het overlezen van de lezingen van "de goede week" bracht mij moeiteloos bij de schilderijen en veelluiken van de Franse schilder Arcabas die in de Barokgang van de Basiliek in Scherpenheuvel te bezichtigen zijn. Net zoals door de lezingen zelf liet ik me door de schilderijen (veelluik van 18 meter) meer dan eens aanspreken om al mijmerend te doorgronden wat de afbeeldingen bij me opriepen, niet met uitwendige maar met "inwendige ogen".

Enkele aspecten van mijn beleving schrijf ik hier neer.

Palmzondag

Triomfantelijk wordt Jezus binnengehaald in Jeruzalem. Het volk is in feest en dan zal blijken dat datzelfde volk ook zijn dood wil omdat Hij niet aan hun verwachtingen beantwoordt, het is a.h.w. een botsing van twee werelden, die van de idealen en die van de regeltjes. De droom van een ideale wereld verwezenlijken willen we toch allemaal, maar we spelen wel graag op veilig. Zij die wel de moed en de bezieling opbrengen om

idealistisch bezig te zijn in kerk en samenleving komen dikwijls in botsing met de autoriteiten in die kerk en die samenleving, Jezus van Nazareth was daarin niet de eerste en niet de laatste. Gelukkig voor de mensheid zijn zulke idealisten nog steeds te vinden.

Witte Donderdag - Voetwassing

"Als ik, jullie Heer en meester, jullie voeten gewassen heb, moeten jullie ook elkaars voeten wassen!"

Wanneer deze gebaren op witte donderdag ook praktisch worden uitgevoerd verloopt dit met een zekere schroom. Ik ben geneigd keuzes te maken en mijn voorkeur te laten spelen, wellicht de lezer ook, maar Jezus vraagt ons iedereen te dienen en te beminnen en niet alleen diegenen die ons van nut kunnen zijn of voor wie we graag belangrijk zijn.

Arcabas stelt Jezus ook voor als de lijdende dienaar, zoals Johannes het vertelt draagt Jezus een linnen rode schort. Rood is de kleur van het lijden maar ook van de liefde. En dat brengt me naadloos bij:

Witte Donderdag - Eucharistie

Tijdens het Laatste Avondmaal drukt Jezus zijn liefde uit in een heel diep en eenvoudig gebaar, vergezeld van een heel eenvoudig woord. Hij neemt het brood, breekt het en deelt het uit, terwijl Hij zegt: "Dit ben Ik, gegeven voor u." Ik ervaar "maaltijd vieren" veel meer dan een etentje met familie of vrienden of dan een culinair festijn in een restaurant met tientallen aanwezigen. Zo "maaltijd vieren" lukt alleen in een kring van vrienden, die daardoor uitdrukken dat zij samen het hele leven willen delen. Jezus wou met deze maaltijd uitdrukken dat Hij deel wil hebben aan ons leven dat vervuld is met lief en leed, wij mogen het brood uit zijn hand nemen en drinken uit de beker die Hij aanbiedt als een teken dat we mogen delen in zijn goddelijk leven.

Onwillekeurig speelt door m'n hoofd de melodie van het "O bone Jesu", we zingen het a capella met ons Sint-Ceciliakoor:

"O bone Jesu, miserere nobis, quia tu creasti nos, tu redemisti nos sanguine tuo pretiosissimo." "O goede Jezus, heb medelijden met ons, jij hebt ons geschapen, jij hebt ons verlost door uw kostbaar bloed."

De Judaskus

Dit paneel van Arcabas doet me huiveren.

De kus snijdt letterlijk een stuk uit Jezus' lijf. Jezus zal lichamelijk lijden maar misschien nog het meest onder het verraad van een leerling. Ik moet denken aan het lied van Herman Finkers, tijdens de vasten gevonden op een vastenkalender:

"Een vijand, heb 'm rustig lief, vergeef 'm alles, want hij weet niet wat-ie doet, maar een vriend beseft alles wat ie doet. Een vijand slaat je, daar is ie vijand voor. Je geeft hem nog een wang, je voelt je heilig en het leven gaat wel door. Een vijand doet waarvoor hij staat. Het is je vriend die je verraadt..."

Er kan je toch niets harder overkomen? De slag onder de gordel, de onverwachte aanval in de rug en dan nog op momenten dat je zelf het meest kwetsbaar bent?

Jezus' lijden

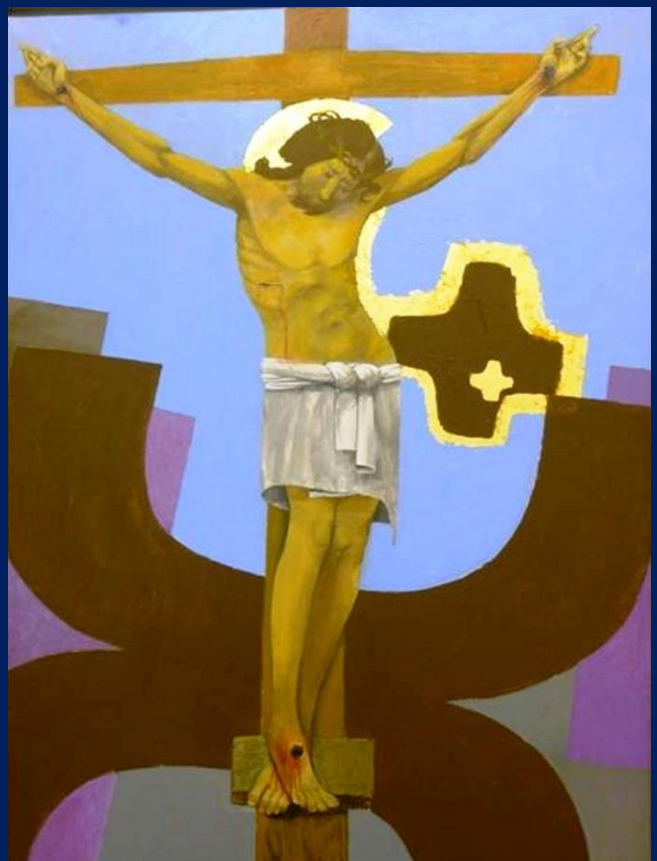
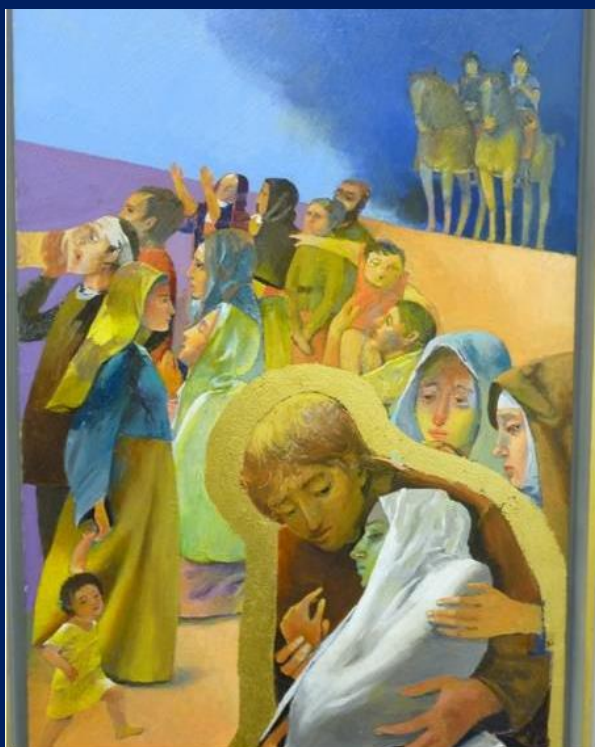
Ik word stil bij de overweging van de volgende beelden. Arcabas heeft ze op een heel eigen diepzinnige wijze op het doek gezet. Jezus' overlevering, Jezus voor Kajafas, voor Pilatus... In treffende panelen geeft de schilder aan wat onzegbaar is... en ondanks de bittere omstandigheden is het opvallend hoe sereen Jezus' gelaat wordt afgebeeld!

Jezus is één voor allen, Hij treedt in onze plaats, Hij torst het gewicht van de hele wereld op zijn schouders. Uit zijn dood ontspringt ons leven, zijn sterven is onze opstanding, zijn ondergang is onze hoop op nieuw leven!

Het is volbracht

Ik zie sterke beelden: druppels water en bloed - Jezus aan het kruis, alleen afgebeeld, het onderstreept zijn verlatenheid - Maria en Johannes tussen de menigte - de kruisafneming, Maria kijkt niet alleen met de ogen maar ook met haar ziel.

Ik stel me vele vragen. Waarom moest Jezus sterven? Hij was de hoop voor zovelen, waarom moest hij dan verdwijnen? Waarom werd zijn boodschap niet begrepen? Waarom sloeg de Bergrede niet aan? Waarom zag men hem als koning van de Joden en waarom niet als de echte bevrijder voor de arme en bedreigde mens? Confronteert dit ons met eigen onrust, machtshonger, hebzucht, ik-zucht, liever vergelden dan vergeven...?

Verrijzenistriптиek

Het inleven in deze beelden is een heel aparte ervaring en ik nodig de lezer uit dit te beleven op de tentoonstelling zelf. Het geeft een verrassend inzicht, een sterke aansporing om in onszelf te kijken en de betekenis van Jezus' verrijzenis tot ons te laten doordringen. Volgende week zal dieper worden ingegaan op wat "Pasen" voor ons mag betekenen.

Bruno Jacobs - Ranst – maart 2016